

Maarten van Andel: Miljarden besparen? Het Klimaatfonds kan gehalveerd zónder substantiële gevolgen voor de CO₂-uitstoot

Door [Maarten van Andel](#) - 24 april 2025
Geplaatst in [Energietransitie](#) - [Klimaat](#)

In de kersverse Voorjaarsnota wordt jaarlijks 200 miljoen euro vrijgemaakt om de energiebelasting voor consumenten te verlagen. Dat is ongeveer 24 euro per huishouden per jaar, veel te weinig om onze torenhoge energierekeningen substantieel te verlagen. Het geld is vrijgemaakt door 600 miljoen euro uit het Klimaatfonds 'om te buigen'. Ook dat is veel te weinig om de torenhoge klimaatuitgaven substantieel te verlagen. Het Klimaatfonds van 35 miljard euro tot aan 2030 zou gehalveerd moeten worden: omdat het voor een groot deel weggegooid geld is dat in werkelijkheid weinig CO₂ bespaart en geen enkel meetbaar effect heeft op het wereldwijde klimaat.

Bizarre keus

Tot overmaat van ramp zou die 600 miljoen euro ombuiging ten koste gaan van het geld voor kernenergie, terwijl dat nu juist een van de weinige maatregelen is die wél substantieel CO₂ bespaart. Kernenergie vermindert bovendien netcongestie en maakt ons strategisch minder afhankelijk van andere landen. We moeten afwachten wat de minister van Klimaat en Groene Groei Sophie Hermans hier in de komende dagen over gaat zeggen, maar het lijkt een bizarre keus.

We kunnen tot nader order constateren dat het kabinet na negen maanden slechts een nagelschaartje en een kaasschaafje ter hand heeft genomen. Er verandert op een paar cosmetische veranderingen na niets wezenlijks in de energie- en klimaatkosten, en er is al helemaal geen sprake van een door velen gevreesde 'verrechtsing' van het klimaatbeleid. Voor zover zo'n verrechtsing rationalisatie betekent, is dat een kolossale gemiste kans van de verantwoordelijke ministers Schoof, Hermans en Heinen.

Maarten van Andel: Miljarden besparen? Het Klimaatfonds kan gehalveerd zónder substantiële gevolgen voor de CO₂-uitstoot

Rationalisatie is bitter hard nodig, om in elk geval 15 miljard euro verspild geld uit het Klimaatfonds een veel betere bestemming te geven.

Dat gigantische bedrag zou in het Klimaatfonds nog geen vaste bestemming hebben, en kan dan herbestemd worden zonder aangegane verplichtingen en lopende projecten te schaden. Die 15 miljard euro hoeft niet naar nóg meer windmolens, biomassacentrales, waterstoffabrieken en CO₂-opslaginstallaties. Het kan voor het welzijn van alle Nederlanders en Europeanen veel effectiever besteed worden aan defensie, onderwijs, zorg, veiligheid, innovatie en betaalbare energie, zonder dat onze CO₂-uitstoot daar noemenswaardig door toeneemt.

15 miljard euro is ruim de helft van de nu nog beschikbare 28 miljard euro in het Klimaatfonds. Dat is overigens een onbegrijpelijk groot deel, want vijf jaar tot aan 2030 is veel te kort om grote projecten te initiëren, aan te besteden en uit te voeren. Dat geldt zeker nu grote partijen zoals energiebedrijven en pensioenfondsen verliezen lijden op bestaande duurzame energieprojecten en terughoudend worden om nieuwe aan te gaan. Met die 15 miljard euro zal daarom weinig CO₂ worden bespaard, ook al omdat de hoogste CO₂-reducties voor een belangrijk deel boekhoudkundig zijn.

Boekhoudkundige CO₂-reductie

De grootste daarvan is het vervangen van steenkool door hout. Grootschalige houtverbranding in bijvoorbeeld de Amercentrale en de Eemshavencentrale stoot per opgewekte kilowattuur 10 tot 20 procent meer CO₂ uit dan steenkoolverbranding, maar telt niet mee in de officiële nationale CO₂-boekhouding. Het komt echter in werkelijkheid wel uit de schoorsteen. Het wordt ook zeker niet voor 2050 opgenomen door nieuwe bomen, want dat duurt volgens deskundigen zoals professor David Smeulders van de Technische Universiteit Eindhoven tenminste dertig tot vijftig jaar.

Het vervangen van steenkool door hout draagt dus binnen het Klimaatakkoord van Parijs bij aan een toenemend CO₂-gehalte in de atmosfeer. Het telt politiek en juridisch echter niet mee, en dat is een niet te bevatten papieren constructie. Het is zo mogelijk nog minder te bevatten dat miljoenen weldenkende geëngageerde mensen in politiek, openbaar bestuur, rechtspraak en bedrijfsleven dit fabeltje serieus nemen.

Dit geldt evenzeer voor het fabeltje van zogenaamd emissievrije elektrische auto's. Dat levert eveneens een boekhoudkundige CO₂-reductie die maar ten dele reëel is, want elektrische auto's rijden nog lange tijd hoofdzakelijk op stroom die wordt opgewekt door verbranding van hout, steenkool, bruinkool en aardgas.

Een derde boekhoudkundige CO₂-reductie komt voort uit het Europese emissiehandelssysteem voor CO₂, kortweg EU ETS. Daarin kunnen bedrijven door het kopen van CO₂-emissierechten hun uitstoot legitimeren. Het openbaar veilen van die emissierechten leverde de Europese overheden in 2022 bijna 40 miljard euro op. Uiteraard worden die opbrengsten door de consumenten betaald, via hun

Maarten van Andel: Miljarden besparen? Het Klimaatfonds kan gehalveerd zónder substantiële gevolgen voor de CO₂-uitstoot

energierekeningen en door bedrijven doorberekende productprijzen. Dat leidt niet zozeer tot CO₂-verlaging, maar tot lastenverhoging voor alle burgers.

Een vierde boekhoudkundige CO₂-reductie komt voort uit binnenlandse emissieverlagingen die elders emissieverhógingen veroorzaken. Dat is geen CO₂-reductie maar CO₂-export, waar het wereldwijde klimaat uiteraard niet minder van opwarmt. Voorbeelden van dergelijke CO₂-export zijn elektriciteitsopwekking door met steenkool gemaakte Chinese zonnepanelen, elektrisch rijden op met steenkool gemaakte Chinese batterijen, en het weggagen van Nederlandse staal- en chemiebedrijven die elders met meer CO₂-uitstoot producten gaan maken die wij vervolgens blijven kopen.

Klagen is een zwaktebod

Als gezegd: het kabinet heeft in de Voorjaarsnota met het nagelschaartje en kaasschaafje slechts marginale wijzigingen aangebracht in het energie- en klimaatbeleid. Dat getuigt van een gebrek aan strategische visie en duidelijke prioriteiten. Er wordt vaak gezegd dat de manoeuvreerruimte klein is, maar dat klinkt als een zwaktebod. De regering is aangesteld om te regeren, niet om hier en daar een millimeter af te snijden of bij te plakken. De regering kan en mag daarin ook kordaat de grote lijnen uitzetten, zonder bemoeienis met elk detail vanuit het parlement. Dat heet dualisme, de basis van dit extraparlamentaire kabinet onder leiding van een partij-ongebonden premier.

Maarten van Andel is chemicus. Hij publiceerde in 2023 [Kies Wijzer Klimaat. Praktische gids voor consument en kiezer](#). Dit verhelderende boek verscheen bij Uitgeverij Blauwburgwal, kost €17,50 en is overal verkrijgbaar, ook [in de winkel van Wynia's Week](#).

Wynia's Week verschijnt drie keer per week, **156 keer per jaar**, met even onafhankelijke als broodnodige artikelen en columns, video's en podcasts. De groei en bloei van Wynia's Week is te danken aan de donateurs. Doet u al mee? Doneren kan op verschillende manieren. Kijk [HIER](#). Hartelijk dank!